

KITELJESEDŐ SUGÁRSEBÉSZETI LEHETŐSÉGEK

Kiteljesedő sugársebészeti lehetőségek

Prof. dr. Bognár László, az Idegsebészeti Klinika igazgatóját a gammakés szakmai előnyeiről, dr. Gyarmati Jánost, az üzemeltető Brain-X Kft. ügyvezető igazgatóját a technológia megvalósítási háttéréről kérdeztük.

Prof. dr. Bognár László, az Idegsebészeti Klinika igazgatója:

H Professzor úr, hogyan tudják a gammakést idegsebészeti vonatkozásban alkalmazni?

– A gammakés egy idegsebészek által kifejlesztett sztereotaxiás sugársebészeti eszköz melynek jól meghatározott helye van az idegsebészeti fegyvertárban. Az idegsebészeti betegeket sokféleképpen, többek között gammakéssel is lehet gyógyítani. Világszerte már több mint félmillió gammakés-kezelést végeztek el, ennek megfelelően mára jól kirajzolódik az indikációs kör. A neuro-onkológián belül a metasztázisok, az akusztikus neurinómák, a bázis meningeómák jelentik a leggyakoribb indikációt. Ezen kívül bizonyos arterio-venózus malformációk, azaz AVM-ek, valamint sebészileg nehezen megközelíthető elokvens területeken elhelyezkedő kavernómák esetében alkalmazzuk a gammakést. A funkcionális idegsebészet terén a trigeminusz neuralgia kezelésében bizonyult a leghasznosabbnak, de egyes epilepsziák gyógyításánál is szóba jön a gammakés alkalmazása.

H Milyen szakmai előnyei vannak a gammakés használatának?

– Általában az indikációra jellemző, hogy ha a betegség a sebészet számára kockázatos, akkor jön szóba a gammakés, amely nem rendelkezik a sebészi kockázatokkal, hiszen itt egy sztereotaxiás célzással irányított, fókuszált, nagyenergiájú, egyszeri sugárkezelésről van szó. Ennek megfelelően a szövődemények súlyossága és bekövetkezésük valószínűsége is sokkal alacsonyabb. Magát a kockázatos idegsebészeti beavatkozást is meg lehet úgy tervezni, hogy a beteg

szempontjából reális kockázatot jelentő fázisig viszi el a sebész a műtétet, és ahol már fokozott kockázat jelentkezne, azt a részt meghagyja egy későbbi gammakezelés számára. Ezen kívül az arcidegzsábkák, azaz trigeminusz neuralgia gyógyításában is helye van a gammakésnek különböző kezelési alternatívák között. Az összes elmondott indikációra jellemző, hogy a gammakés alkalmazását mind az idegsebészetben, mind a sugársebészetben jártas idegsebészeknek van esélyük jól kiválasztani.

H Miért jelent óriási szakmai előrelépést az első magyarországi gammakés Debrecenben történt üzembe helyezése?

– A sztereotaxiás sugársebészetben többféle modalitás létezik (Linac-alapú és gam-

Prof. dr. Bognár László

Dr. Gyarmati János

makés), és mindegyiknek megvan a maga optimális indikációs köre. Idén őszig a gammakés nem szerepelt Magyarországon a gyógyítási körben, ám a berendezés Debrecenben történő megérkezésével a hazai igényeket teljes egészében ki lehet elégíteni, és így válik teljessé a sugársebészeti lehetőségek köre hazánkban.

Dr. Gyarmati János, a Brain-X Kft. ügyvezető igazgatója:

H Igazgató úr, hogyan fogalmazódott meg Debrecenben a gammakés ötlete?

– Hat-hét évvel ezelőtt a néhai Csécsesi György professzorral, az Idegsebészeti Klinika igazgatójával jutottuk arra az elhatározásra, hogy az idegsebészeti betegek ellátásában szükség lenne a gammakés, mint az egyik legújabb és legmodernebb technológia használatára. Természetesen nem

tűnt egyszerű feladatnak a beszerzés, mert a sok százmilliós berendezés komoly háttér-infrastruktúrát is feltételez.

H Hogyan valósult meg a beruházás?

– Megpróbáltuk megkeresni a gazdasági megvalósítás lehetőségeit, mert hamar világgossá vált, hogy állami forrást erre a célra semmilyen formában nem tudtunk mozgósítani. A projekthez támogatókat keresve kerültünk kapcsolatba a debreceni VESZ Kft.-vel, illetve rajtuk keresztül támogatást kaptunk a városi önkormányzattól is. Mindkét szervezet felismerte annak az előnyét, hogy mekkora előrelépést jelent Debrecen számára, ha az országban itt kezd el működni először a gammakés. Végül sikerült megtalálnunk azt az együttműködési formát is, amelynek eredményeként a város

segítségével meg tudtuk valósítani a beruházást, és megvásárolhattuk az American Radiosurgery GammaART 6000 márkájú forgófejes rendszerű gammakést.

H Hogyan kapcsolódott a projekthez az egyetem?

– Sajnálatos tény, hogy Csécsesi professzor 2005 februárjában elhalálozott, és már nem vehetett részt a beruházás megvalósításában, amely gyakorlatilag rám hárult. De az egyetem vezetése a továbbiakban is támogatta az elképzelést, csakúgy, mint Csécsesi professzor utóda, prof. dr. Bognár László, akivel kiváló, zökkenőmentes kapcsolat alakult ki, és aki teljes egészében folytatja elődje elgondolásait. Az egyetem nagyon sokat segített abban, hogy finanszírozta a gammakésnek helyet adó épület felépítésének költségeit.

H Megérte a befektetett energia?

– Mindannyian, a társtulajdonos VESZ Kft., a debreceni önkormányzat, az egyetem és a Brain-X Kft. is óriási energiát fektetett a projekt megvalósításába, de a teljesen új épület átadója talán mindenkit kárpótolt. A beruházás egyediségének is köszönhető, hogy az OEP évi 400 beavatkozás erejéig, a nyílt idegsebészeti koponyaműtétek térítésének megfelelő összegért finanszírozta a beavatkozásokat.